

„Barátom jöjj feljebb” Lk 14 7-14

A mai evangéliumi szakaszt első hallásra értelmezhetjük egyszerű illemkódexként: udvariasságból ne törtessünk az előkelő helyek felé.

Inkább türelmesen várjuk ki, amíg mások ráeszmélnek, milyen kiváló emberek vagyunk mi tulajdonképpen. Akkor majd ők tessékelnék bennünket följebb; és a megtiszteltetésen, megbecsülésen túl még a szerénységünkért is külön elismerést arathatunk.

Tényleg erről szólna Jézus példabeszéde? Álságos és fondorlatos módon öltöztessük díszcsomagolásba az önzésünket? Ettől leszünk kedvesek Isten és emberek előtt? Az lenne vajon a jámbor keresztény magatartás, hogy a házigazda felé sandítgassunk: majdcsak észreveszi, mennyire szerények voltunk, amikor fél fenékkal a legutolsó székre zötytyentünk.

Akkor már nem lenne mégis egyenesebb és becsületesebb eljárás, ha az ilyen álszentviselkedés helyett nyíltan vállaljuk: mi bizony joggal igényt tartunk a tiszteletre és megbecsülésre, megszolgáltuk, megérdemeltük a díszhelyeket!?

Van-e még értelme a mai törtető, taposó világban a szerénységnek? Akad-e még olyan házigazda, aki fölfigyelne az utolsó sorban meghúzódó csendes, szelíd, ám mégis tiszteletre méltó vendégére?

Hiszen ebben a vadkapitalista világban az érvényesül igazán, aki kitapossa magának a jogait, a neki kijáró tiszteletet.

A tehetség mit sem ér önmagában: az elismeréshez jó menedzselés szükségeltetik. Csak a legerőszakosabbak boldogulhatnak.

Akik a mai evangéliumot felületesen hallgatják, azt képzelik, hogy Jézus ezt az érzést akarta beleszuggérálni híveibe: tartsák mindenkinél értéktelenebbnek magukat, foglalják el mindenütt az utolsó helyeket.

Pedig épp ellenkezőleg: Jézus ennek a csökkentrendűségi érzésnek hatásos orvosságát ajánlja és gyógyításának eredményes módját tárja fel .

Okai.

– Származhat testi hibából: sántít valaki, csúnya, túlságosan alacsony. Ezek miatt nem érzi magát másokkal egyenrangúnak.

– Rossz iskolai élmény, kudarc, felsülés is előidézhetheti: tanár: „na fiam, úgysem tudod megoldani, de azért menj ki a táblához”, vagy nagyapa unokája minden próbálkozására: „nem lesz abból semmi”.

– Alacsony sorból való származás. Még Beethovennek is fájt, hogy nemesi származásának hiányát éreztették vele.

Veszedelemi.

- A kudarcot átélt ember kevesebbnek, kisebbnek, értéktelenebbnek tartja magát.
- Bátortalanság tölti el. A félszeg állandóan azon töpreng, mit szólnak ehhez mások.
- Elbizonytalanodik: soha nem mer dönteni. Azt nézi, hogyan járhat az emberek kedvében. Nem meri sajátvéleményét hangoztatni. Mindig az a véleménye, mint akivel éppen beszél.
- Gyenge, ezért azt kiabálja, hogy erős. Tehetségtelen, ezért csöpp tudását fitogtatja.
- Gátlástalanság. Minden osztályban akad egy-két „szörnyű gyerek”, aki verekszik, randalírozik. Minden áron fel akarja magára hívni a figyelmet. Tehetségével, ügyességével nem tudja, hát túrhetetlen viselkedésével próbálja.

Terápia.

Az ember fogadja el saját magát olyannak, amilyen. Korlátait is. Azt, hogy nem tökéletes lény. Nem lehet minden gyermek egyszerre kitűnő tanuló, eltornász, előénekes, szépségkirálynő, és nyelvtehetség.

De a felnőtt is elégedjék meg annyi talentummal, amennyit az úristentől kapott és azokat akarja kifejleszteni.

Mit jelent alázatosnak lenni?

Elfogadom gyengeségemet embertársaimhoz képest.

A gögös ember viszont nyugtalan. Mert folyton retteg, hogy lehull róla az álarc és meglátják szálnalmas valóságát.

Tele lesz keserűséggel, mert mások megelőzték. Van, aki belebetegszi ebbe.

Minden értékemet Istennek tulajdonítom.

Nem lehet rá törekedni. Imádkozom érte.

Jézus azonban egészen más szemléletre akar bennünket rávezetni. Nem törtetésünk okos leplezésére tanít, hanem teljesen új távlatokat nyit Istennel és embertársainkkal való kapcsolatunkban.

Alázat, – sokan nevetnek rajta, sokan félreértik. Meghunyáskodásra, szolgalelkűségre, kisebbségi érzésre gondolnak.

Jézus a Hegyi Beszédben megfordítja evilági gondolkodásunkat: nem a feje tetejére, hanem éppenséggel a talpára állítja értékrendünket, kijelölve a valódi boldogság felé vezető utakat.

Persze, hogy mindnyájunknak szüksége van teljesítményekre, sikerre, önbizalomra, – de nem ez az egyetlen és legfőbb célja az ember életének.

És nem dől össze a világ, ha nem úgy alakulnak a dolgok, ahogy megálmodtuk, ahogy elterveztük.

Az élet értelmét akkor is, ott is megtalálhatjuk.

Ha egy anya csak azért és csak addig szeretné a gyermekét, amíg az rendesen viselkedik és kiváló eredményeket produkál, az előbb-utóbb csalódásokhoz, sőt tragédiákhoz vezetne.

Éppen azért nyílik ki és bontakozik ki az ember személyisége, ha megtapasztalja: akkor is elfogadják, akkor is szeretik őt, ha nem szolgált rá különösképpen erre a szeretetre.

Egy igazi családban tehát nem azért kap az ember szeretetet, mert sikeres, vagy mert sok pénzt hoz a házhoz, és mindenért gavallér módon meg tud fizetni, hanem azért, mert a tagok külön-külön és együtt is fölébe tudnak emelkedni az önző és szűk látókörű materialista szemléletnek.

Az alázat annak elismerését jelenti, hogy elfogadnak, szeretnek, belátását annak, hogy nem tudok mindenért megfizetni.

Az alázat jelenti azt is, hogy itthon vagyok a világban, hogy úgy érzem itt magam, mint egy családban. Jelenti azt, hogy a helyemen vagyok.

A jézusi alázat ugyanis nem pusztán szerény viselkedés, kötelező udvariassági forma, hanem az ember egész lényét átjáró lelkiület.

Különbséget tehetünk a szerénység és az alázat között. A szerénység külső viselkedési forma. Az alázat lelkiület kérdése.

Szó sincs itt megalázkodásról! Nem az eltiprottság, a megnyomorítottság, a megalkuvás érzése ez, hanem a szüleihez bűvő kisgyermek bizalma és szeretete.

Ez a bizalom növel, hogy képesek legyünk mások felé számíttatás és hátsó szándék nélkül szeretetet adni.

Hiszen mi magunk Isten föltétel nélküli, elfogadó szeretetében élünk.